

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XVI

2/2018

jún

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia, už len pár dní delí našich školákov od odovzdávania vysvedčení, ktoré sú ohodnotením ich celoročného štúdia a od vytúžených prázdnin, no a nás od očakávaných letných dovoleniek a potrebného oddychu.

Peknú a bezpečnú obec

V činnosti obce sa nám postupne darí plniť to, čo máme naplánované aj keď nie vždy ide všetko ideálne. Turbulentné obdobie s menovaním ministra vnútra sa odzrkadlilo aj u nás a zmluvu na dotáciu zo štátneho rozpočtu na rekonštrukciu požiarnej zbrojnice som na trikrát podpisoval, tak ako sa menovali noví ministri. Dotáciu už máme na účte a v najbližších dňoch začne pracovný ruch na budove požiarnej zbrojnice. Momentálne ukončujeme aj výberové konanie na montáž kamerového systému a v čo najkratšom čase sa pustíme do jeho inštalácie, nakoľko sa v obci začínajú množiť krádeže bicyklov, ale aj prípadov vandalizmu a porušovania zákona o odpadoch. Všetky takéto prípady budeme nekompromisne riešiť v spolupráci s políciou, aby Papradno bolo bezpečnou a peknou obcou.

Parkovanie vyriešené

Premiestnenie škôlky do školy prinieslo problém s parkovaním pred školou. Za mojich školských čias sme merali cestu do školy peši, alebo na bicykli za každého počasia, no doba sa mení a pred školou sa ráno prestriedajú desiatky áut.

Myslím, že pri počte 500 žiakov, ako v minulosti bolo v základnej škole, by dopravné služby hlásili pravidelné dopravné zápchy aj v Papradne pred školou. Problém s parkovaním sme už vyriešili a rozšírili sme parkovisko, aby bolo možné kolmé parkovanie na miesto pozdĺžneho a tiež sme spevnili plochu pri kultúrnom dome zatravnovací kockami, aby to nebolo na úkor zelene.

V máji sa konalo aj výberové konanie na riaditeľku Základnej školy s materskou školou a som rád, že na tejto pozícii zostáva Mgr. Helena Janasová, riaditeľka, ktorá posúva našu školu smerom dopredu, za čo jej veľmi pekne ďakujem.

Pri kostole

V druhej polovici júna tiež začíname so zemnými prácami na cintoríne, po ktorých

Zelené Papradno

Leto máme v plnom prúde a či sa nám to páči, alebo nie, musíme si zvykať na stále teplejšie roky. Sme vďační za každú kvapku dažďa, ktorá osvieži nielen naše záhrady, ale aj nás. Aj my môžeme pomôcť prírode a namiesto vydláždzených dvorov si okolo domu vysadíme okrem trávnikov aj stromčeky či kríky. Poskytnú nám nielen krásu, úrodu, ale aj vitálny chládk. Dažďovú vodu nenapájajme do kanalizácie – je to protizákonné- ale zachytenú ju môžeme využiť na polievanie záhrady. Hoci sa nám zdá, že všade okolo nás je veľa stromov, v ostatnom čase sa v obci vyrúbalo dosť krásnych, veľkých líp. Je pravda, že tieto rásli blízko domov a narušali ich stabilitu, ale ak máte vhodný pozemok, vysadte si lipu. Spríjemníte si oddych v jej tieni (v zime posedenie pri voňavom lipovom čaji), pomôžete včelám a jej vôňu ocenia aj vaši susedia. Želáme vám leto plné vôní, oddychu a pohody.

Deti z DFSK Podžiaranček 15. júna predviedli hry, zvyky a piesne z našej obce vo vystúpení s názvom Starosvecký rok v Papradne.

príde asfaltovanie a vzniknú nové prístupové cesty. V súbehu zemných prác sa bude rozširovať aj osvetlenie a ozvučenie. Tiež chceme nanovo natrieť hlavný kríž, stĺpy osvetlenia a vymeniť dlažbu pod krížom.

Bytovka

Objednali sme aj 10 ks parabolických zrkadiel a 3 spomaľovacie prahy (retardéry), ktoré budú inštalované v obci podľa vašich požiadaviek.

Ukončili sme obchodnú verejnú súťaž na odpredaj dolnej škôlky za účelom vybudovania novej bytovej jednotky. S úspešným uchádzačom pripravíme všetky administratívne veci, aby sa v čo najkratšom čase rozbehlo stavebné konanie a začala výstavba tejto bytovky.

Na úrade máme evidovaných okolo 60 žiadostí o byty a v spolupráci s investorm

všetkých záujemcov oslovíme a budeme spolupracovať na realizácii tohto projektu.

Pomoc dobrovoľníkov

Príjemne ma prekvapili aktivity niektorých dobrovoľných zložiek. Pomáhajú napríklad pri roznášaní Polazníka. Elena Vatolíková, Emília Šamajová a Michal Hatajčík upravili dreviny a rastliny v priestoroch centrálnej zóny. No a Jednota dôchodcov sa s chuťou pustila do natierania autobusovej zastávky pri garážach, vyčistenia a vykosenia okolia prístreškov turistického chodníka na „Vrchovej“. Autobusové zastávky už potrebujú údržbu a do rozpočtu sme zahrnuli financie na nákup náterov, no opatrenia ministerstva práce spôsobili situáciu, že nám v obci značne klesol počet nezamestnaných a ne-

Pokračovanie na str. 2

Slovo starostu

Pokračovanie zo str. 1

stíhame všetky práce. Vzhľadom k vzniknutej situácii poslankyne obecného zastupiteľstva navrhli, aby sa zastávky rozdelili medzi poslancov a niektoré dobrovoľné zložky a postupne v rámci voľného času ich ponatierame (natieranie robillí všetci bezplatne). Zastávku na Podjavorníku dali už do poriadku naši turisti. Veľká vďaka všetkým, ktorí takto prispievajú k skrášovaniu priestorov obce, ktoré využívame všetci a myslím, že sú našim zrkadlom pre návštevníkov obce.

Volit' budeme v novembri

V novembri nás čakajú komunálne voľby a zopár ľudí sa ma pýtalo, či budem ešte kandidovať, nakoľko počuli, že už nechcem pokračovať. Viem, že je tu skupinka ľudí, ktorá má záujem, aby som skončil a má zastúpenie aj v obecnom zastupiteľstve, no máme so zvyškom obecného zastupiteľ-

stva rozpracované viaceré projekty a plány, ktoré by sme radi dotiahli do úspešného konca. V tohtoročných voľbách sa budem uchádzať o vašu priazeň, aby sme ďalej mohli Papradno zveľaďovať, rozvíjať, pozitívne zviditeľňovať a organizovať veľa pekných kultúrnych akcií.

Ďakujem v mene detí

Na záver chcem poďakovať aj organizátorom a sponzorom veľmi peknej akcie k MDD, kde si naše deti mohli zasúťažiť v rôznych aktivitách, zapojiť sa do interaktívneho divadelného vystúpenia, vidieť ukážku výcviku policajných psov, ukážku zásahu našich dobrovoľných hasičov, zajazdiť si na koníkoch z Koliby, či zaskákať na nafukovacom hrade. Tá radosť v detských očiach je tou najkrajšou odmenou a myslím, že sa nám podarilo potešiť veľa detí a aj rodičov.

Pozývam vás na kultúrne akcie, ktoré budú počas letných mesiacov v obci. Prajem všetkým slnečné leto, krásne prázdniny a príjemne prežitú dovolenku.

Ing. Roman Španihel

Technická škôlka aj v Papradne

Základná škola s materskou školou v Papradne sa zapojí do projektu technickej škôlky, ktorého cieľom je hpravou formou podporovať a rozvíjať technické myslenie, kreativitu a manuálne zručnosti detí. V prvej fáze sa vyškolia učiteľky, ktoré sa stanú lektorkami. Deti sa budú učiť používať skutočné náradie – kladivká, hoblíky, dláto, zverák, čo je pre deti veľké lákadlo. Pomocou náradia si môžu vytvoriť vlastný výrobok z dreva, papiera či textilu, pracovať podľa návodu, alebo vlastnej fantázie. Projekt technických škôlok funguje na Slovensku už štyri roky. Garantka projektu, Iveta Radičová, spolu s projektovým manažérom a zástupkyňou Štátneho pedagogického ústavu si koncom apríla prišli osobne priestory materskej školy, kde v budúcnosti vzniknú dielničky. - V obci je úžasná škola a ešte úžasnejšia škôlka. Priestory, herne aj všetko vybavenie sú nádherné. Som očarená a verte mi, že mám s čím porovnávať. Deti sú tam šťastné, otvorené a hravé takže pevne verím, že projekt im pomôže, aby oveľa ľahšie zvládali logiku, kritické a analytické myslenie, - povedala I. Radičová. (zb)

Drišľak príde do Papradna

Obec Papradno a kultúrna komisia pozývajú všetkých na hudobno-zábavný koncert v rámci podujatia Papradňanské hudobné leto 22. júla 2018 o 15. h v amfiteátri pri obecnom úrade. Vystúpi Kysucká vrchárska heligónka, Amadeo, Drišľak. Predaj vstupeniek je na obecnom úrade. Cena vstupenky je 8 € (predpredaj) a 10 € (na mieste). V prípade nepriaznivého počasia program bude v KD. O občerstvenie bude postarané.

Matričné okienko

Zomreli

Vladimír Holienčík (1995)	4.4.
Ján Dobrotka (1940)	5.4.
Dušan Zboran (1961)	9.4.
Ivan Lacko (1950)	21.4.
Jozef Strašík (1958)	16.4.
Kamila Adamčíková (1930)	2.5.
Jaroslav Janičík (1933)	5.5.
Vilma Zboranová (1924)	10.5.
Marta Vaštíková (1951)	21.5.
Albert Strašík (1930)	20.5.
Anton Hodoník (1932)	31.5.
Margita Čujdiková (1939)	16.6.

* Víťame vás

Stanislav Drábik	4.4.
Michal Krajčoviech	5.4.
Jakub Dobrotka	9.4.
Tamara Hrbálová	21.4.
Matúš Knapo	16.4.
Helena Macháčová	2.5.
Lucia Knapová	5.5.
Michal Koban	10.5.

Svadby

7. 4.

Vladimír Bašo
a Veronika Chovančíková

27. 4.

Patrik Blažo
a Veronika Tordová

5. 5.

MUDr. Roman Grbál
a Mgr. Miroslava Ševčíková

Papradno jednou z naj dediniek Považskobystrického okresu

Z Považskobystrického okresu 27 obcí súťažilo na webovej stránke povazska.dnes.24.sk o to, ktorá je tá najsympatickejšia. Hlasovať mohol každý, kto sa preklikol na už spomínanú stránku. Odovzdaných bolo až 6117 hlasov a ani jedna obec neskončila bez hlasu. Výsledky na popredných priečkach boli veľmi tesné. Naša dedinka skončila na 3. mieste hneď za Podskalím a Bodinou s počtom hlasov 619. Určite aj to svedčí o tom, že sa tu ľuďom páči, že tu radi žijú a vracajú sa v posledných rokoch čoraz viac z miest opäť na vidiek. (dm)

Rezervy sú v triedení odpadu

Odpad v Papradne za prvý štvrt'ok

I. Q	sklo (t)	plasty (t)	tetrapaky (t)	Odpad na skládku (t)
2017	18,34	4,94	0,25	103,81
2018	14,14	5,98	0,38	91,4

Každý občan Papradna (vrátane novorodencov) vyprodukoval za prvé tri mesiace tohtoročného 41,52 kg odpadu, ktorý skončil na skládke. A vytriedil (sklo, plasty, tetrapaky) iba 8,2 kg odpadu, ktorý sa opätovne využije.

Diamantová svadba

26. 6.

Stanislav Moravík
a Amália Šamajová

V našej obci

BOLO

1. apríla

zorganizovali naši turisti v poradí už **X. Veľkonočný výstup na Holý vršok**. Priaznivci turistiky všetkých vekových kategórií sa zišli v hojnom počte, nechýbala tombola ani rôzne súťaže pre malých aj veľkých.

Po úspešnom výstupe čakalo účastníkov milé prekvapenie – výstavka fotografií z každoročných výstupov.

31. marca – 2. apríla

bolo otvorenie salašnickej sezóny na **Kolibe Papradno**. Návštevníci zblízka i z okolia si pochvaľovali špeciality kuchyne, najmä jahňacinku.

14. apríla

sa uskutočnila v kinosále KD Papradno regionálna súťaž Nositeľia tradícií.

29. apríla

sa uskutočnil **X. ročník stretnutia heligónkarov**.

30. apríla

v podvečer pri kultúrnom dome naši dobrovoľní hasiči **postavili „máj“** za výdatnej podpory spevu folkloristov. Zároveň sme si pripomenuli aj ukončenie II. svetovej vojny v r. 1945 pietnym aktom kladenia vencov pri pamätnom kameni.

12. mája

sme v kinosále KD slávili **Deň matiek**. Deti z MŠ, ZŠ a FSK Podžiaran pripravili pre prítomných krásny a hodnotný program. Pri odchode dostala každá žena od starostu obce kafiát s blahozelaním k sviatku.

13. mája

za krásneho počasia sa uskutočnilo stretnutie Slovákov a Čechov na Javorníku – Stratenci. Položením vencov pri pamätníku Tri kríže sme si pripomenuli 73. výročie oslobodenia našej vlasti spod fašizmu a ukončenie II. svetovej vojny.

26. mája

sa na Kolibe v Papradne konala už po desiatykrát **Bačova cesta** – propagácia ovčiarских produktov, textilu, ovčiarскеj architektúry a ochutnávka rôznych salašnických výrobkov. V kultúrnom programe, ktorý ulahodil určite všetkým návštevníkom, sa predstavili domáci aj cezpoľní folkloristi.

3. júna

deti po novom oslavovali svoj sviatok, viac na strane 12.

9. júna

sa uskutočnil v KD Papradno slávnostný koncert žiakov SZUŠ – pobočka Papradno pod vedením Mgr. Juraja Šipeka. Deti úspešne prezentovali to, čo sa počas školského roka naučili: spev, hru na keyboarde i divadelné scény.

15. júna

deti a vedúce z Podžiarančeka nás veľmi milo prekvapili krásnym a hodnotným vystúpením s názvom Starosvecký rok v Papradne, ktoré bolo odmenené neutíchajúcim potleskom a standing ovation všetkých prítomných.

15. – 17. júna

zorganizovali členovia Klubu historických vozidiel Považie stretnutie zberateľov a milovníkov historických vozidiel **Veterán tour Manín**. V sobotu 16. 6. bol o 8:30 hod. štart pretekov vozidiel na Podjavorníku. Trasa s technickými kontrolami bola v Považskej Bystrici – M Park, v kúpeľoch Nimnica, v Bytči, v obciach Stupné, Brvnište, Papradno, kde okrem pohostenia čakalo na vozidlá veľa priaznivcov a obdivovateľov. Vozidlá boli fantastické a ich posádky boli oblečené do dobových kostýmov, ktoré poukazovali na vek vozidla. Trasa končila na Podjavorníku.

24. júna

sa v amfiteátri Papradno spievalo, hralo aj tancovalo na 6. ročníku folklórneho festivalu **V srdci Javorníkvo**. Súčasťou festivalu bola krajská postupová súťaž a prehliadka folklórnych skupín Nositeľia tradícií. Viac v budúcom čísle.

BUDE

Počas prázdninových mesiacov – **júl a august** môžete každý piatok navštíviť **amfiteáter** pri obecnom úrade, kde sa za pekného počasia bude premietat „**letné kino**“. O premietaných filmoch vás budeme informovať prostredníctvom webu a propagačných materiálov. V júli aj auguste budú naši turisti organizovať cyklistické výlety.

22. júla

vás pozývame na **Papradňanské hudobné leto 2018** do amfiteátra. Predstaví sa vám Kysucká vrchárska heligónka, Amadeo, Drišlak a domáca skupina BP band. Viac str. 2.

Deti narodené v roku 2017 mali slávnostné uvítanie na obecnom úrade 6. júna.

Heligónky oslávili prvú desaťročnicu

Stretnutie heligónkarov patrí medzi obľúbené kultúrno-spoločenské podujatia v Papradne. V tomto roku sa poriadalo už desiaty raz, a preto bol jeho program o niečo výnimočnejší ako inokedy. Svoj talent ukázalo 28 vystupujúcich. Pamätné listy odovzdali zakladateľom podujatia – Tiborovi Knapovi, Pavlovi Pozníkovi, Františkovi Šibíkovi, Pavlovi Máčkovi a tým, ktorí sa významnou mierou podieľajú na jeho organizácii – Mariánovi Turičíkovi a Lzidorovi Mikudíkovi. Ocenenie sa ušlo aj dvom návštevníkom – Jane Mikulíkovej a Jozefovi Hanajíkovi, ktorí aktívne podporujú stretnutie heligónkarov či už povzbudzovaním, alebo pravidelnou účasťou.

Sobota 28. júla

4. stretnutie Krížľanov

Otvorenie * Príhovor starostu obce Papradno

* Krížľanská hymna * Po piatich rokoch od posledného stretnutia * vystúpenie folklórnej skupiny Podžiaran

* Pasovania nových Krížľanov * Voľná zábava * Ohňostroj *

25. a 26. augusta

sa prídte zabaviť na Kolibu, kde bude prebiehať **16. ročník jazdeckých hier**.

28. augusta

Stretnutie Papradňancov a Maríkovcov na Orgoňovej Kýčere.

1. septembra

organizujú dobrovoľní hasiči Papradna obľúbenú traktorovú sú **Papradňanský bolceň**.

29. septembra

organizuje M Bar & Restaurant Papradno **Pivný festival – II. ročník Bavorského dňa**.

Pohľad správnym smerom

V posledných dňoch sa azda každý rád pokochá krásou vitrážových okien na našom kostole. Je dobré pristaviť sa, veď aj tieto kúsky skla, umne poskladané, nás môžu niečomu naučiť. Kto častejšie sedáva v tomto spoločnom dome nás všetkých, možno sa už párkrát pristihol, ako jeho pohľad nevojak tkvie dohora. Pritom si asi vôbec neuvedomí, že k takémuto pohľadu je potrebné narovnať sa a zdvihnúť hlavu. A to je vlastne náš najprirodzenejší postoj: Boh nás stvoril – na rozdiel od ostatných stvorení – vzpriamených. Akoby už tým chcel naznačiť, kde je náš pravý cieľ. Náš pohľad má teda smerovať hore. Koľko rôznych vecí na tomto svete nás priam núti spreneveriť sa tomuto nasmerovaniu. Sme neraz príliš zadívaní do imania, do pár štvorcových metrov zeme (ktorá aj tak nie je naša, iba sme ju dostali do spravovania), do toho, čo „je moje“ – a to až tak, že niekedy nedokážeme vidieť ani potrebu blízkeho, ani osoh spoločnosti, v ktorom

žijeme. Vidíme len seba, svoje prízemné záujmy. Pamätám si, ako moja mama krátko pred smrťou rada sedávala pri okne, odhŕňala záclonu a pozerala niekam do neznáma. Vtedy som tomu nerozumel. Dnes viem, že ona v tom čase už skutočne dozrievala pre večnosť (bola múdra, život ju vyučil) a jej pohľad smeroval domov – do neba, po ktorom túžila. Pochopila, že nič na tejto zemi, akokoľvek krásne či potrebné, nie je hodno toho, aby človek zostal k tomu pripútaný, namiesto toho, aby mohol slobodne vzlietnuť k opravdivým hodnotám. Šťastná to žena! Chrámové okná nás pozývajú odpútať náš pohľad od zeme a dívať sa hore cez ne do diaľav – tam, kde je náš skutočný domov. Veď „naša vlasť je v nebi,“ učí nás svätý apoštol Pavol (Flp 3, 20). Nuž teda, nech nové okná učia životnej múdrosti každého, kto vchádza do nášho chrámu, najmä nás, ktorí v ňom hľadáme pravdu a život.

Jozef Hlinka, farár

Odišiel som k Otcovi

Pochovaný je pod krížom na cintoríne v Rudinskej. Na náhrobnom kameni vítajú návštevníkov slová: „Odišiel som k Otcovi. Tu očakávam radostné vzkriesenie.“

Do našej farnosti prišiel pán dekan v roku 1939 a pôsobil u nás ako kaplán, administrátor, farár a dekan dlhých 54 rokov až do jeho „odchodu k Otcovi“.

Na 25. výročie jeho úmrtia 23. 5. 2018 sme navštívili jeho rodisko. Jeho pamiatku sme si uctili spolu s tamojšími farníkmi pri svätej omši, ktorú slúžil náš duchovný otec Jozef Hlinka a miestny pán farár Albín Brachtýr. Po svätej omši sme navštívili jeho hrob a zastavili sme sa aj pri hrobe jeho netere a dlhodobej kuchárky Agnešky. Výročie úmrtia dekana Gašínce sme si pripomenuli aj na svätých omšiach v Papradne a Brvništi.

Návštevu Rudinskej sme absolvovali autobusom a časť aj putovaním, pretože pre následky búrky sme museli odstaviť autobus. Boli sme milo prevapení ochotou miestnych farníkov, ktorí nás autami previezli až ku kostolu. Na záver sme prijali po-

Pán dekan Ján Gašínc
(26.1.1908 – 22.5.1993)

zvanie starostu obce Ing. Švirka na obecný úrad, kde bolo pre nás pripravené pohostenie. Na odplatu sme ich pozvali aj my do Papradna.

Pozemok, na ktorom je postavený kostol, daroval kedysi pán dekan Gašínc svojim rodákmi, a Agneška im venovala svoj dom, ktorý stojí vedľa kostola a v súčasnosti je pred dokončením rekonštrukcie. Bude slúžiť ako budova fary, nakoľko od júla t.r. sa Rudinská stane farnosťou.

Mária Balušíková

Kostolné okná

Tí čo chodia do kostola si určite všimli, že na našom kostole boli osadené nové okná. S výmenou okien sa uvažovalo už niekoľko rokov a vizualizácia nových okien prešla aj odsúhlasovaním na pamiatkovom úrade.

Pôvodné železné s farebnou výplňou boli na kostole osadené asi v roku 1959. Okná zhotovil miestny kováč Ľudovít Balušík za pomoci občanov a to hlavne Alexandra Hojdika a Štefana Šamaja (otca terajšieho umeleckého kováča Juraja Šamaja), ktorý pomáhal hlavne pri zváraní jed-

notlivých dielov. Rádus vrchnej časti okien, ako aj malé okná na krížoch vypočítal a navrhol Ladislav Balušík, syn kováča Ľudovíta počas „opušťáka“ z vojny. Okná vyrábali vo svojom voľnom čase. Veľkou pomocou im bola ohýbačka železných tyčí, ktorú si sami zhotovili. Možno si ju pozrieť na dvore domu č.111. Okná krásne dotvárali celkový interiér kostola, ale neboli už veľmi funkčné – pri veľkom daždi pretekala voda, zle sa otvárali na vetranie a vôbec netesnil.

V priebehu mája 2018 firma Alu-

Metal Krásno n/Kysucou realizovala výmenu okien. Návrh a realizáciu vitráže okien zabezpečila firma Spoločnosť priateľov skla s.r.o. z Považskej Bystrice. Sklá okien sú izolačné dvojsklá, rámy okien sú vyrobené z eloxovaného hliníka. Výhodou je elektrické ovládanie otvárania okien na vetranie.

Poďakovanie patrí pánovi farárovi a všetkým, čo pri výmene okien pomáhali a zabezpečili aj upratanie kostola.

(ap)

Hlinu z Papradna vysypali v Srbsku

V Kragujevci v Srbsku bolo popravených 8. 6.1918 44 vojakov Trenčianskeho 71. pešieho pluku. Jedným z nich bol aj rodák z Papradna Jozef Hojdík. Pri príležitosti 100. výročia udalosti, kedy sa na sklonku prvej svetovej vojny rozhodli vojaci z tohto pluku vzbúriť z dôvodu zlého zaobchádzania s nimi, pre nezmyselnosť vojny a túžbu bojovať za slobodu, sa hlina z rodnej zeme popravených vojakov slávnostne vysypala na ich hroby. Hlina spoza Stavnice sa v Srbsku vysypala aj na hrob J. Hojdíka.

(zp)

Aj tento rok sme si pripomenuli Deň matiek

Mama, mamička, mamina, mater, matka... Všetelijaké sú oslovenia žien, ktoré dávajú, dávajú a budú dávať život ďalším generáciám. Žena – matka vždy bola stredom rodiny, okolo nej sa sústreďovalo všetko dianie, ona riešila problémy detí malých i odrastených. K nej sa šli vyplakať deti so svojimi boliestkami, k nej sa uchýlila o radu nešťastná dcéra po zlom vydaní. Matka bola vždy tá, čo vypočula, poradila, pomohla, pritulila... A tak, keď kuchyňa a s ňou aj celý dom osirel či už z nešťastia, alebo choroby, všade bolo odrazu prázdno, pusto, všade chýbali jej ruky, oči, slová a domov akoby už nebol tým útulným hniezdom pre všetkých. Pravda, boli matky všelijaké. I také, ktoré nie celkom spĺňali predstavu o dobrej a starostlivej duši, chrániacej svoju rodinu. Stávalo sa, že niekedy neuniesli trápenie, chudobu a pohľad na trpiace a hladné deti, a tak riešili svoju ťarchu rôzne – útekmi do sveta, zo života a zanechali rodinu, no najmä deti, napospas osudu. Samozrejme, situácia sa zmenila. Ženy – matky nadobúdali čoraz lepšie postavenie v spoločnosti, získavali vzdelanie, uplatňovali sa v práci, vzrástlo ich sebavedomie. Bola to dlhá cesta, ktorá doviedla ženy – matky k súčasnej úrovni ich života, hoci často platia za to stratou iných hodnôt – časom stráveným s deťmi, stresom z práce, rozbitými vzťahmi. Deti, kedysi upnuté na svoju matku,

zvyknuté na jej prítomnosť, žijú iným životom – v škole, na krúžkoch, často na ulici, v partii, pri počítačoch. Niet času ani chuti na komunikáciu, často sa nevie, čo koho v rodine trápi a či niekomu netreba pomôcť.

Aj v dnešnej dobe sa nájdu matky, čo nemajú na ružiach ustlané, matky týrané, slabé, ktoré sa nedokážu oslobodiť od muža alebo partnera tyrana. Matky, ktorým treba pomôcť. O tom vedia v krízových centrách, kde sa ženy uchýlia a kde nachádzajú v najkritickejšom období bezpečnosť a pokoj, kým sa nepostavia na vlastné nohy.

Na Slovensku sme matkám začali venovať druhú májovú nedeľu až po r. 1989. Tento deň teda venujeme ženám – matkám. No treba sa im poďakovať nielen v tento deň, ale myslíme na ne aj v iné dni roka. Koľko osamelých mám žije po mestách a na dedinách, koľké vyčkávali svoje deti! Prijali by ich bez kytice, darčeka, veď ich príchod by bol zo všetkých darov ten najväčší. No mnohým musí stačiť hlas v telefóne...

A mama vtedy sama seba vedome klame, keď horlivo ospravedlňuje svojho syna či dcéru, že bývajú ďaleko, že sú zavalení prácou, že... Ale, chvalabohu, nie je to pravidlo, nie je to v každej rodine tak.

Zamyslime sa nad tým, čo žena – matka znamená pre nás, aké city prechováme voči nej my sami a vyznajme jej vďaka slovami nášho veľkého básnika Milana Rúfusa:

Tak vážme si ich, kým sú medzi nami. A prosme Boha, nech bdie pri nich sám. Veď by sme často v svete boli sami bez našich dobrých, milujúcich mám.

A tým z nich, Bože, čo už s nami nie sú a ktoré kryje tichá čierna zem, ktorým len sám vieš správnu adresu, tým pošli od nás tiché ĎAKUJEM.

Keď sme sa poďakovali našim matkám žijúcim i tým, ktorých už medzi nami niet, nezabudnime myseľ pozdvihnúť k našej

jedinej a večnej Matke Božej a poprosiť ju o ochranu a pomoc v núdzi i v každom trápení.

mb

Zabúdame na Dzura či iba nemáme čas...?

V ten predvečer, kedy slávia svoje meniny všetci Jurajovia, Jurkovia, Ďurkovia, som márne pátrala očami po okolitých vrškoch a kopcoch, či tento rok si niekto spomenie na pekný zvyk pálenia ohňov, ale márne. Nevidela som ani jeden. Ani na tej strane od Dúbravy a Chrcholína, ani na druhej strane na Vrchovej či na Hôrke. V diaľke pod Holým vrchom v Brvništi niečo blikotalo, no či to bola vatra, ktovie...? Ale potom asi okolo 9. večer som sa predsa len dočkala. Nie vysokej vaty, ale svetla bolo na tej strane nad Laščekom neúrekom. Vybuchovali svetlice. Možno niekto oslavoval okrúhliny. Alebo si naozaj niekto spomenul, že na Dzura tmu zaháňalo svetlo? Trošku inakšie ako som videla, ale predsa aj toto bolo svetlo. Čo narobíme, musíme kráčať s dobou. Kto by sa už dnes išiel

keď im rozobrali rebrinový voz, ktorý nutne potrebovali na druhý deň, a jeho časti porozvlačovali po susedoch alebo voz skryli tak dobre do nejakej medzierky, že ho gazda hľadal aj s celou rodinou deň i dva. Kto nemal všetko, čo sa dalo vyniesť z dvora, poschovávané, pribité alebo popriväzované, určite to

tam kdesi na kopec namáhať s drevom! O čo jednoduchšie je odpáliť svetlicu takmer nič nevážiacou zápalkou, ako nanosiť poriadne kláty dreva, naklásať poriadne vysokú vatru a poriadne sa pri tom zapotiť. Jednoduchšie áno, ale či aj krajšie... A tak som si trochu nostalgicky spomenula, ako sme my aj pár dní pred termínom vláčili hrubé krkošky a stavali vatru takú, aby bola čo najvyššia, aby horela čo najdlhšie a aby ju bolo vidieť čo najďalej. A nielen my. Takýchto ohňov horelo v chotári aj zo desať. A od každého z nich lietali dovysoka zapálené staré brezové metly a ozýval sa spev prerušovaný výskaním, prekáráním a smiechom. Ale aj my sme už zaostávali za zvykmi našich otcov či dedov. Z rozprávania sme vedeli, čo všetko navysťrali v tento večer. Kým my sme zostali len pri pálení ohňov, ich aktivity boli až na neuverenie.

Pod rúškom tmy mládenci robili riadne vylomeniny. Z dvorov pobrali a poschovávali rebríky, fúriky, rezacie kone, rozobrali bránky, ploty, zobrali lávku sponad potoka, prehodili, ba niekedy aj odniesli drevený záchod na záhumnie alebo mnohé z týchto vecí hodili do rieky. Gazdov vedeli nahnevať do nepríčetnosti,

ráno nenašiel na pôvodnom mieste. A potom sa mládenci ponáhľali k nachystaným vatrám na kopce a vršky, aby ich zapálili. Od ich ohňa pripaľovali staré brezové metly, vyhadzovali ich do výšky a obdivovali dlhé ohnivé chvosty z iskier. Pri každom ohni nesmela chýbať harmonika či rífová píšťalka. Za sprievodu harmoniky spievali mládenci i dievky. Spev od ohňov sa niesol chotárom až do samého rána. Aký to bol spev! Nádherný, čistý, hlasný – radosť ho bolo počúvať. Dievky si natrhali oziminy, uvili z nej venčeky a tie vyhadzovali na strechu. Keď sa venček dievčatu zachytil na streche, mala sa vydať, ak jej spadol na zem, mala ešte na vydaj čas. Nadránom sa mladí pobrali domov a veru z mnohých dvorov už takto včasne počuli hlasný krik, preklínanie a dušovanie sa, že na takto rok budzem striehnúc aj do samého rána na tých kondálvo, a jak prídu, krkoškú hích tak vyopšívám, že budú duho pomätac na Dzura!

A potom ráno po svätej omši išli ľudia spolu s kňazom na pole a tam sa požehnávalo na tej roli šetko a spievali sa pobožné pesničky ke svätému Jurajovi.

mb

Najznámejšie rody v Papradne

Hodoník

Jedno z najstarších mien v Papradne. Medzi želiarmi v našej dedine sa už v r. 1592 spomínajú Martin Hodoň a Melchior Hodoň. Niektorí z Hodoňovcov sa tesne po tomto roku presťahovali s valachmi na Bečvu na Morave. V súpise poddaných v r. 1718 nájdeme meno Mikuláša Hodoňa. Neskoršie sa v zoznamoch vyskytuje tvar Hodoň aj Hodoník. V tereziánskom urbári v r. 1770 je medzi sedliakmi zapísaný Ján Hodoník a okolo 1780 zasa Juro Hodoň. V r. 1855 v dome č. 215 býva Anton Hodoník a v r. 1874 v Hodoňovci hoštáku Gašpar Hodoník. Ako vidíme, Hodoňovci mali svoj hošták. Nachádzal sa na hornom konci obce medzi riekou (po pravej strane) a cestou, idúcou od obecného úradu smerom na Záhrady a Košiary, povyššie Tulajovie hoštáku. Priezvisko Hodoník je v Papradne dodnes. Hodoň zaniklo, ale stále sa hovorí u Hodoňovo, Hodoňka, Hodoňovci. Názov Hodoň nájdeme aj v chotári Papradna (v Brusnom), ale napr. aj v Prečine. **(Podľa Š. Meliša)** V Hodoňovci hoštáku žila Katarína Hodoníková, pravdepodobne dcéra Gašpara Hodoníka, spomínaného v r. 1874. Vychovala päť detí – Jozefa (1897 – 1971), Gašpara (1900 – 1977), Adama (1906 – 1974), Ondreja a Karolínu. Ondrej zahynul v 1. svetovej vojne a Karolína sa vydala za Akajíka. Najmladší z bratov Adam žil v Štiavniku, odkiaľ pochádzala jeho žena Anna Bachoríková. Jeho potomkov tu nájdeme dodnes. Jozef a Mária Dřbliková bývali U Mamrov, v blízkosti dnešnej ZŠ. Ich syn Jarolím zomrel slobodný v r. 1991. V Hodoňovci hoštáku zostal len Gašpar s Máriou Macháčovou. Narodilo sa im osem detí – Anna v. Kukurdíková, Ľudmila v. Bašová, Anastázia v. Belušíková, Kamila

v. Husáriková, Ondrej, Eugen, Štefan a Anton. Ondrej zomrel slobodný a Eugen sa oženil do Dolnej Marikovej, kde aj zomrel. Štefan a Alžbeta Hromadíková bývali Pod Húbočou a Anton s Albínou Kolkusovou v dedine. V súčasnej dobe z detí po Gašparovi žijú u nás ešte 95-ročná Ľudmila Bašová a Anastázia Belušíková, syn Anton zomrel v roku 2018. Štefan zomrel ešte v r. 1993 a jeho žena Alžbeta v r. 2016. Keď v r. 2017 náhle zomrel ich syn Michal, ostatní súrodenci rodičovský dom predali. Vlni zomrela Antonova žena a meno Hodoník sa z Papradna takmer vytratilo. Keď sa z Hatného do Papradna vrátil Antonov syn (tiež Anton) s rodinou a z Dolnej Marikovej sa prisťahoval Eugenov vnuk s rodinou, je nádej, že sa na jedno z najstarších mien u nás nezabudne.

Hrebičik

Hrebičikovi boli v Papradne už v r. 1770. V zozname poddaných sú uvedené mená Martin Hrebičik a Adam Hrebičik. Tí istí sa spomínajú aj neskoršie, a to v r. 1780 – 1790. V r. 1855 býva v d. č. 299 Štefan Hrebičik. V r. 1874 žijú v Kováčovciach grunte František a Juraj Hrebičik a Adam Hrebičik. V Múdrovom grunte sa zasa v r. 1874 spomína Adam Hrebiček. Pôvodné meno Hrebičikovcov bolo Hrebík a prezývka Klinec. Osada Majer má druhé meno U Klincvo – Klincovci preto, že sa tam usadilo najviac ľudí s týmto menom. Hrebičikovcom patrila aj vyššie postavená osada Mäčiarová. Jedna ich vetva má prezývku Čert – Čercík. Hrebičikovi sú u nás dodnes. (Podľa Š. Meliša) Nielenže žijú v Papradne dodnes, ale meno Hrebičik patrí u nás k najviac rozšíreným. V súčasnej dobe je na trvalý pobyt s týmto priezviskom zapísaných až 45 osôb. Hrebičikovi žijú v dedine a v osade Majer, od-

kiaľ sa dostali na Mäčiarovú, ba i na Podjavorník. Jeden z Hrebičikovcov sa priženil na Křžel', kde si zobral dcéru najbohatšieho gazdu Antóniu Šamajovú. Ako vdova zomrela v r. 1987. V osade U Levčvo žila Karolína Hrebičiková, ktorej otec tiež pochádzal z Majera. Jej syn s manželkou tu majú trvalý pobyt zapísaný aj dnes. Na Majeri boli Hrebičikovi usadení už v 19. stor. Podľa zoznamu obyvateľov z r. 1916 tu žili Hrebičik František, Hrebičik Michal a Klabníková- Hrebičiková Katarína. Ešte v nedávnej minulosti bývali na Majeri Hrebičik Viliam (1927 – 1986), prezývajú Kavčiar, a jeho žena Helena (žije v domove), slobodný Jozef Hrebičik, známy ako Klincoviech farár, a Hrebičiková Františka.

Niekedy po 1. svetovej vojne sa Hrebičikovi usadili na Mäčiarovej. Podľa spomienok obyvateľov osady prvými, ktorí tak urobili, boli bratrance Juraj a Jozef. Potomkovia týchto prvých Hrebičikovcov tu trvale žili ešte aj v druhej pol. minulého stor. S Jurajom a Antóniou Štrbákovou prišiel na Mäčiarovú syn Marek (1909 – 1977), ktorý tu so svojou ženou a dcérou žil až do konca života. Jozef a Eva Šimáriková mali viac detí – Vendelína (1907 – 1988), Karolínu (zomrela slobodná v r. 1978), Máriu v. Zdurienčíková, Ilonu v. na Morave a Františku v. Dzurianíková.

Aj synovi Vendelínovi a Karolíne Balušíkovej sa narodilo viac detí – Ján, Milan, Ladislav, Ľudovít, Dušan a Oľga. Postupne sa však aj s ostatnými obyvateľmi osady sťahovali do dediny. Po Marekovej smrti odišla z Mäčiarovej dcéra aj žena Anna, ktorá zomrela v r. 1995. Najdlhšie žil v osade Františkin muž, prez. Dzuriaň. Vendelínovi synovia Ján s manželkou Annou a Milan s celou rodinou žijú v Papradne dodnes. Ladislav, Ľudovít, Dušan a Oľga zomreli. Ako prvá

v r. 1992 dcéra Oľga, ale jej syn Pavol aj s rodinou žijú v Papradne. Ladislav žil aj zomrel na Morave. Po Dušanovi zostala manželka Oľga a po Ľudovítovi a Helene Pacúchovej traja synovia. Oľgin syn Pavol spomína, že pradedo Jozef (spoluzakladateľ Mäčiarovej) sa dožil vysokého veku. Zomrel ako 90-ročný a zanechal po sebe početnú rodinu Hrebičikovcov. K nim, okrem potomkov Vendelína, patrí aj Viliam Hrebičik, syn Františky (za slobodna). Žije v Papradne s manželkou Máriou, rovnako aj jeho syn Viliam s rodinou.

Hrebičikovi z vetvy „Čert – Čercík“ žili v Papradne. Patrili k nim bratia Alexander a Karol, synovia Štefana Hrebičika a Agneše Danišikovej. Z týchto dvoch bratov žije už len Alexander (v domove), jeho žena Filoména Kompaníková zomrela v r. 2012. V RD zostal žiť ich syn Jozef s manželkou. Alexandrov brat Karol zomrel v r. 2015, v Papradne zostala jeho žena Filoména Balušíková a syn Milan s rodinou.

Iná vetva Hrebičikovcov dostala prezývku „Darebák“. Mala vzniknúť takto: František Hrebičik (1881 – 1967), syn Michala a Antónie Michalíkovej bačoval v Modľacine U Chumchálvo. Na bačove sa muselo vstávať zavčasu, ešte pred štvrtou hodinou ráno. Ak synovia – Karol Alexander, Ján a Daniel prispali, kričal po nich: „Vy darebáci, stávajte!“ A hoci boli všetci usilovní a robotní, prezývka „Darebák“ im zostala. Zo štyroch synov Františka Hrebičika a Kataríny Strašikovej žije už len Daniel. Prvý zomrel Karol, ešte v r. 1976, a jeho žena Barbora Majčiníková v r. 1991. Z jeho potomkov s menom Hrebičik žije v Papradne vnuk s rodinou (po synovi Ladislavovi a Kamile Lackovej). Alexander (1923 – 1997) zomrel nešťastnou náhodou. Pri hľadaní vianočného stromčeka poblúdil, a keď ho na druhý deň našli v Marikovej na autobusovej zastávke, bol už mŕtvý. V r. 2009 zomrela jeho žena Karolína Lapúníková a ešte skôr syn Jozef. V Papradne zostal len nevlastný syn Pavol (Vašítk), ktorého vychovával. Ján zomrel v r. 1989, ale jeho žena Mária Kapráliková žije v Papradne.

Posledný z bratov Daniel býva so synom Danielom. Jeho žena Anna Šamajová zomrela v r. 2007, ostatné deti (Eva, Oľga, Pavol, Ľubomíra) žijú mimo Papradna.

Gašpar Hodoník a Mária Macháčová

Františka Hrebičiková s manželom.

Hrnčík

Niekedy okolo r. 1700 sa v Papradne usadil hrnčiar. Jeho meno bolo pravdepodobne Lovíš – Lovíšek. V Považskej Bystrici žijú Lovíškovci dodnes, odtiaľ sa v minulosti mohli dostať aj k nám. V Papradne sa spomínajú Lovíšek, Lovíšik i Lovíščík. Papradňani, ktorí od hrnčiara Lovíška kupovali hlinené hrnce, ich podľa neho nazvali lovíšky. Odvtedy až dodnes sa u nás pre tieto hlinené nádoby zachoval výraz „lovíšek“. V hlinených hrncoch – lovíškoch sa kedysi varilo na otvorenom ohni na ohništi, cedilo sa do nich mlieko, a keďže používali sa aj na iné veci.

Vendelín Hrebíčík a Katarína Balušíková.

Hoci hrnčiar Lovíšek stratil svoje pôvodné meno, lebo ho začali volať Hrnc – Hrnčík, výraz lovíšek sa používa dodnes. No okrem Papradna a Brvnišťa toto pomenovanie hlineného hrncu nikde inde nepoznajú. Hrnčíkovci v Papradne postupne zanechali hrnčiarske remeslo a stali sa sedliakmi, ba zabudli aj na to, že ich predkovia sa volali Lovíškovia. No až dodnes sa časť Papradna pod farou, kde bývali, nazýva U Hrnčov. Pri kopaní základov pre stavbu nového obchodu sa našlo mnoho črepov z rozbitých hrncov, čo svedčí o tom, že tu u Hrnčov – Hrnčíkovcov sa vyrábali. Hrnčíkovci mali aj letnú osadu v Koškovcekej doline nazývanú U Hrnčvo – Hrnčovce, ktorá dávno zanikla. Hrnčíkovci sú u nás dodnes.

(Podľa Š. Meliša)

V minulosti žili U Hrnčov viaceré rodiny Hrnčíkovcov. Z nich

spomenieme len dve, a to rodinu Štefana Hrnčíka a Ondreja Hrnčíka. Dvaja synovia Kamily Hrnčíkovej – Lečkovej, ktorá bola dcérou Štefana a Františky Jurčíkovej, bývajú U Hrnčov dodnes. Okrem tejto dcéry mal Štefan troch synov – Alexandra, Ignáca a Karola. Alexander býval v Brvništi, kde vlastnil pekáreň, ale bol tiež známy ako fotograf. Ignác a Karol žili v Pov. Bystrici. K rodine patrila aj slobodná Pavlína Hrnčíková (1905 – 1987), známa ako „slepá Pavuľka“. Bola veľmi pobožná. Predmodlievala sa v kostole, a keďže bola slepá, všetky modlitby poznala naspamäť.

V rodine Ondreja Hrnčíka a Márie Hajdúšikovej sa narodilo sedem detí – Ondrej, Rudolf, Alojz, Klement, Kristína v. Hromádková, Helena v. Strašíková a Mária v. Labudíková. Nikto z nich už nežije. Ako prvý zomrel Klement už

v r. 1967. V Papradne na bytovke býva jeden z jeho synov Ivan. Po Ondrejovi a Uršuli Knapovej zostali synovia Pavol, Jozef a dcéra Emília. V Papradne žije len syn Jozef s manželkou Emíliou Adamčíkovou. Pavol zomrel slobodný už v r. 1994 a dcéra býva v Brne. Hoci Rudolf (1920 – 1982) a Anna Bašová mali šesť detí, ani jedno z nich u nás nežije. Synovia Štefan (slob.), Vincent (slob.) a Ján zomreli a dcéry sa vydali mimo Papradna. Najviac detí mal Alojz (1929 – 1994) a Filoména Harišová. Napriek tomu zostal v Papradne len slobodný Marián, ktorý býva v RD. Ako vidíme, aj keď sa meno Hrnčík z dediny celkom nevytratilo, v súčasnej dobe sú na trvalý pobyt s týmto priezviskom zapísané u nás len štyri osoby, všetky z rodiny Ondreja Hrnčíka a Márie Hajdúšikovej.

Magda a Ambro Balušíkovci

Ani seniori nezháľajú

V našej obci okrem iných klubov a zložiek vyvíja svoju činnosť aj Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska. Ide o skupinu dôchodcov, ktorí aj napriek svojmu veku, čo je v priemere celého klubu 71,16 rokov, sú aktívni a svojou prácou a činnosťou dokazujú, že ešte nepatria do starého železa. Pri stretnutí sa každý každému vyžaluje s maximálnou pozornosťou a pochopením ostatných. Sme spokojní, že aspoň niekto má o nás záujem. Pre nás je veľmi dôležité vzájomne si pomôcť a poradiť, a to je práve to, čo mnohým z nás seniorov chýba.

No nie sú to len stretnutia. V zimnom období chodíme do školskej telocvične, kde čosi pošportujeme, preberieme, čo nás trápi, a hneď je život krajší. Týždeň utečie ako voda.

Niektorí naši členovia sa v máji zúčastnili na rekreačnom pobyte v Tatranskej Lomnici za účelom zlepšenia zdravotného stavu. Do domácností v obci sme roznášali naše veľmi obľúbené noviny Polazník. Ponatierali sme pri garážach autobusovú čakareň a postarali sme sa aj o jej kultúrnejšie okolie.

Nezabudli sme skrášliť informačné tabule v bližšom okolí obce, aby turisti a návštevníci obce videli, že tí Papradňania si vedia veci, ktoré majú, vážiť a aj udržiavať.

Dňa 16. mája sme sa zúčastnili na okresnom preteku v bowlingu v Žiline, kde sa naši členovia umiestnili v prvej polovici súťažiacich.

V tomto polroku bol 4. ročník okresných Športových hier seniorov v Hornej Marikovej 7. 6. Zúčastnilo 81 pretekárov. Mali sme 10 súťažiacich a z toho piati stáli na stupni víťazov. Tonka Hlušková – 2 medaily, Sidka Klabníková, Tonka Španihelová a Jaro Macháč po 1 medaile. Verte, veľmi dobre padlo, keď sme okolo seba počuli, že tí „Papradňanci sú dobrí“, alebo to, že Papradno je v poslednom období stále známejšie.

Je to balzam na dušu, keď počujete také lichotivé slová a takéto pozitívne hodnotenie našej obce, ktorá je zo dňa na deň krajšia, a my sme pyšní na to, že tu žijeme. Je to odraz úsilia a dobrej práce vedenia našej obce. Ďakujeme.

Predseda JDS ZO

1. jún v materskej škole

Pri príležitosti sviatku Medzinárodného dňa detí sme do Materskej školy v Papradne pozvali záchranárov z Canis Centra K-7 v Žiline. Na každom stanovišti bol inštruktor so psom a pre skupinu detí bola pripravená aktivita zameraná na rozvoj motoriky, pretekanie v tuneli, futbal, basketbal a psychomotorický padák. Ukážky so špeciálnymi psami boli pre deti výnimočné a nezabudnuteľné.

Minifarma Lubina

Veľmi pekné zážitky si deti materskej školy odniesli z výletu na Minifarmu Lubina pri Novom Meste nad Váhom (9. 6.). Hospodárske zvieratá v miniatúrnej farme boli priateľské a deti ich navštívili bezprostredne v ich ohrádke. Mohli ich pohladkať a kŕmiť priamo z ruky. Od animátorky sa dozvedeli o nich rôzne zaujímavosti a fakty. Okrem toho deti jazdili na poníkoch a hrali sa na vodnom ihrisku, kde si užili kopec zábavy. V areáli bola možnosť opiecť si svoje prinesené pochutiny, a tak deti spolu s rodičmi opekali a maškrtili. Bol to ich posledný „škôlkarský“ výlet. Od septembra už budú riadni žiaci – prváci.

Povinnosti vlastníkov studní a žump po novom

Povinnosti vlastníka studne

Obec Papradno ako orgán štátnej vodnej správy vás upozorňuje na prechodné ustanovenia § 80d ods.3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení.

Podľa vyššie uvedeného ustanovenia vodného zákona práva a povinnosti vyplývajúce z povolení a rozhodnutí, ktoré nie sú v súlade s platným vodným zákonom účinným od 15. januára 2015, **je potrebné do 31. decembra 2020 uviesť povolenia do súladu s platným vodným zákonom, inak povolenia strácajú platnosť.**

Podľa § 21 ods. 4 písm. a) vodného zákona sa povolenie na **odber podzemných vôd vydáva najviac na 10 rokov. Povolenia na odber podzemných vôd pri jestvujúcich alebo povolených studniach, ktoré nemajú časovo obmedzený odber podzemných vôd, strácajú svoju platnosť s dátumom 31. decembra 2020.**

Ak fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorých sa to týka, naďalej plánuje odoberať podzemné vody (odber vody zo studne), je potrebné požiadať príslušný orgán štátnej vodnej správy o vydanie nového povolenia na odber podzemných vôd za účelom jeho zosúladienia s platnou legislatívou.

Príslušným orgánom štátnej vodnej správy je:

- **Obec Papradno**, ak sa jedná o povolenia na odber povrchových a podzemných vôd a ich iné využitie na potreby jednotlivých občanov (domácností), t. j. povolenie vydávané pre fyzickú osobu (odber vody z domovej studne pre rodinné domy, rekreačné chaty alebo ako úžitková voda v k. ú. Papradno).
- **Okresný úrad Považská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie**, ak sa jedná o povolenie na odber povrchových a podzemných vôd **pre právnické osoby**, (t. j. povolenie na odber podzemnej vody pre firmy, prevádzky, hospodárske objekty, skupinové vodovody – samospády pre viac rodinných domov a pod.).

Podľa platného vodného zákona každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má studňu a chce ju aj naďalej užívať na odber podzemnej vody, t. j. pre pitné účely alebo úžitkovej, musí do 31. decembra 2020 požiadať príslušný orgán štátnej vodnej správy o vydanie nového povolenia na odber podzemných vôd. Týka sa to všetkých, ktorí majú povolenie na odber podzemnej vody na dobu neurčitú alebo nemajú povolenie vôbec.

Na základe žiadosti bude vydané nové povolenie na odber podzemnej vody na dobu 10 rokov. Vydanie nového povolenia je bezplatné.

Tlačivo žiadosti bude k dispozícii na príslušnom orgáne štátnej vodnej správy. K žiadosti sa priloží situácia umiestnenia studne.

Bližšie informácie poskytne Anna Pozníková na Obecnom úrade Papradno v úradných hodinách, č.t.: 042/ 4393275, mail: anna.poznikova@papradno.sk.

Povinnosti vlastníkov nehnuteľností so žumpami

Podľa § 23 ods. 2 zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov: „**Vlastník stavby alebo vlastníka pozemku, na ktorom bola povolená žumpa, je povinný pripojiť stavbu alebo pozemok na verejnú kanalizáciu, ak je to technicky možné a nevyžaduje si to nepriemerane vysoké náklady.**“

Vlastník stavby alebo vlastníka pozemku je povinný splniť povinnosť podľa § 23 ods. 2 druhej vety do 31. decembra 2021.

Novelou vodného zákona sa taktiež zavádza dôslednejšia kontrola plnenia povinností vlastníka nehnuteľnosti so žumpou. Na základe novely je **takýto vlastník nehnuteľnosti nielen povinný zabezpečiť zneškodnenie žumpy odvozom do čistiarne odpadových vôd, ale aj predložiť doklady o takomto odvoze za posledné 2 roky na výzvu obce alebo orgánu štátnej vodnej správy.**

Podľa § 36 ods. 4 vodného zákona **ten, kto akumuluje odpadové**

Rušné dni u hasičov

Dobehni na „hasičskú“, máme výjazd... Túto vetu počuli naši dobrovoľní hasiči za uplynulé obdobie až príliš často. Najväčší požiar bol v Považskej Bystrici, kde horela budova bývalej základnej školy na sídlisku Zakvášov. Zásahu sa zúčastnilo 7 našich členov. Neskôr sme boli vyslaní k požiaru osobného motorového vozidla v Podvážii a trikrát nám horeli lúky a lesy. Všetky tieto výjazdy boli zvládnuté na výbornú, čo svedčí o pripravenosti a ochote našich hasičov vždy pomôcť. Taktiež sme absolvovali okrskové cvičenie v Jasenici, postavili sme máj pri obecnom úrade a na hasičskej zbrojnici, oslávili sme sviatok sv. Floriána – patróna hasičov v Obci Podvážie a zúčastnili sme sa výstupu ku Trom krížom na Malý Javorník. Deti zavítali k našim susedom na Moravu a súťažili o najpevnejšieho mladého hasiča, kde Jakub Kurš získal 3. miesto. Pri príležitosti dňa detí sme si pripravili ukážku zásahu, kde si každý mohol vyskúšať, aké je to byť hasičom. Prijali sme pozvanie aj na hody do Brvnišťa, kde naši starí páni súťažili s ručnou striekačkou. V posledných dňoch začal na našej hasičskej zbrojnici pracovný ruch, čo znamená, že sa začalo s rekonštrukciou podkrovia, okien, fasády a garážových dverí. Aj naďalej sa budeme aktívne zapájať do diania v našej obci a za každú pomoc chceme poďakovať nielen všetkým členom DHZ, ale aj občanom našej obce.

Boris Balušik, predseda DHZ Papradno

Obecná knižnica v roku 2017

V priebehu roku 2017 navštevovalo knižnicu 55 čitateľov, z toho bolo 10 detí do 15 rokov.

Čitatelia si vypožičali spolu 737 kníh. Najväčší záujem bol o beletriu pre dospelých.

Knižnica zorganizovala štyri výchovno-vzdelávacie podujatia pre deti ZŠ a MŠ v Papradne.

Knižný fond sa rozrástol o 127 darovaných kníh. V knižnici sa celkovo nachádza 7555 ks knižných jednotiek. Milí spoluobčania, navštívte aj vy našu knižnicu, pretože by bolo škoda nevyužiť tento knižný potenciál, ktorý v našej obci máme a ktorý vám ponúka nielen množstvo vedomostí, ale aj oddych a zábavu. (lg)

vody v žumpe, je povinný zabezpečovať ich zneškodňovanie odvozom do čistiarne odpadových vôd a na výzvu obce⁴⁷⁾ alebo orgánu štátnej vodnej správy predložiť doklady o odvoze odpadových vôd najviac za posledné dva roky. Odvoz odpadových vôd môže vykonávať len prevádzkovateľ verejnej kanalizácie,^{47a)} obec alebo osoba oprávnená podľa osobitného predpisu.^{47b)} Ten, kto vykonáva odvoz odpadových vôd, je povinný vydať doklad o odvoze tomu, kto o odvoz požiadal; doklad o odvoze odpadových vôd obsahuje meno, priezvisko a adresu toho, komu bol odvoz odpadových vôd vykonaný, dátum odvozu, miesto umiestnenia žumpy, množstvo vyvezených odpadových vôd, názov osoby, ktorá odvoz odpadových vôd vykonala, a adresu čistiarne odpadových vôd.

Obec alebo orgán štátnej vodnej správy môže žiadať predloženie dokladov o odvoze odpadových vôd podľa § 36 ods. 4 vodného zákona najskôr od 15. septembra 2020; do 15. septembra 2020 môže žiadať predloženie dokladov o odvoze odpadových vôd vykonanom po 15. septembri 2018.

VIVAT PODŽIARAN

Uš som tu ból ze tri rázy.

Práda?

Najskôr kasting

Čo vám poviem? Sny sa stali skutočnosťou a my sme sa vďaka našim piesňam a vašim sms-kám dostali až do finále folklórnej súťaže Zem spieva. Boli to naozaj nezabudnuteľné chvíle. A keby ste sa nás teraz spýtali, či by sme sa na to ešte raz dali, určite by sme povedali áno. Asi budem písať samé superlatívy, nehnevajte sa. Ešte aj po dvoch mesiacoch sa musím usmievať, keď si na to všetko spomínam. Ist' či neist'? To bola otázka, na ktorú sme hľadali veľmi dlho odpoveď. Boli sme si vedomí, že nám to zaberie veľa času. Zvážili sme plusy a mínusy, ale nakoniec sme sa predsa len rozhodli, že do toho ideme s jediným zámerom: ukázať krásu našich piesní. Kedy a kam sme šli? 8. októbra 2017 do Múzea slovenskej dediny v Martine na kasting folklórnej súťaže Zem spieva. A tak začala naša cesta.

Naše výnimočné piesne

Našou výhodou bolo, že sme nevznikli len kvôli tejto súťaži, ale že spievame ty naše *cahavé uš strašno duho*. Naším problémom bolo skôr to, čo vyberieme z toľkého množstva piesní. Aj keď sme nevedeli, či sa nám podarí postúpiť do ďalšieho kola, jednotlivé vystúpenia museli byť už vopred naplánované, aby sme sa mali kam posunúť. V základnom kole si zaspievali len ženy. Trému sme veru nemali. V zákuľisí sme si piesne z pripravovanej Oharice prevídhernej zaspievali (aj kameraman hneď dobehol), a tak sme aj na stres zabudli. S úsmevom a dobrou náladou sme vyšli na pódium a zaspievali najlepšie, ako sme vedeli. Slová chvály od poroty sa tak dobre počúvali... A keď sme v televízii videli záznam a hodnotenie pri

vyberaní postupujúceho, bolo to niečo neskutočné.

Po slovách poroty sme si všetci uvedomili, že naše piesne nie sú len také obyčajné, ale výnimočné na celom Slovensku. Aj odzva od ľudí bola úžasná. Jeden známy folklorista nám dokonca povedal, že sme hrozní. Dokonca to ešte zopakoval. Veď sme ho naším spevom rozplakali.

Semifinále

V semifinálovom kole už nemohli chýbať ani naši chlapi a, samozrejme, rífové písťalky. Do Bratislavy sme šli až na tri dni, veď priamy prenos je priamy prenos. Čas sme mali presne rozvrhnutý. V piatok zvukové skúšky, v sobotu zbierka, poobede generálka v krojoch a večer priamy prenos. V nedeľu špeciálne natáčanie pre propagáciu programu v zahraničí. Domov sme dorazili až niekedy pred polnocou. Veľmi ma dojalo i to, ako nás ľudia aj z iných dolín, folklórnych skupín či súborov podporovali. Že súťažime nielen za seba, ale aj za krásne piesne typické pre oblasť Javorníkov. Písali nám to v správach, dokonca aj na facebooku. Videopozvánka, ktorú sme pre túto príležitosť natočili, mala obrovský ohlas. Hanka Císarka nemala chybu! Aj naše detičky sa vyznamenali.

Dostali sme šťastné číslo 7. A veru nám šťastie prišlo. Spevy boli krásne, a keď zaznel zvuk písťaliek a pridali sa k nám chlapi, ... to bola paráda! Až tak to hučalo. Porota, už v inom zložení, bola našim vystúpením nadšená. Slová každého z nich nás veľmi potešili. Dokonca si s nami aj Betka Lukáčová chce niekedy zaspievať. Už sme len čakali na vyhlásenie výsledkov. **Keď hovorili:** „Tretím postu-

pujúcim je...“, pomyslela som si: „Do tretice všetko dobré.“ A vyhlásili nás. Viem, že ste videli našu radosť z postupu, ale to sa ani opísať nedá, aké to bolo úžasné. Medzi toľkými skvelými folkloristami sme my, taká obyčajná skupina, postúpili do finále. To bolo naozaj neskutočné.

Vo finále

„Uš som tu ból ze tri rázy. Práda?“ Finále bolo o Andrejovi Bičanovi. Svojej úlohy sa zhostil veľmi zodpovedne. Aj keď mu to občas trochu nevyšlo (namiesto šmáňja bol čmeliak...), zapasoval medzi nás úžasne. A že sa dal nahovoriť a obliekol sa do kroja, to bola paráda. Keď sme boli na generálke, ani ľudia zo štábu ho nespoznali, tak medzi nás zapadol. Až neskôr si uvedomili, že je to on. Smiali sa, fotili si ho... Neskôr mi pán Núñez povedal, že sa trochu obával, keď sme išli do scény, ale hneď po prvých zvukových skúškach bol veľmi spokojný. Bavili sa oni, bavilo sa publikum aj my s nimi a hádam aj vy doma. A určite sa bavila aj Marika, ktorá svoju úlohu neskutočne stvárnila. Andrejovi – nášmu čestnému členovi – vypálila Katka ako poďakovanie krásny obraz s jeho podobizňou v papradnianskej košeli.

Ďakujeme za podporu

Čo si najviac vážime, je obrovská podpora, ktorú sme počas celej súťaže mali. Či už v publiku (len škoda, že na každé natáčanie mohol ísť len jeden autobus fanúšikov v originálnych tričkách), doma, skrátka všade. **ĎAKUJEME** za všetky správy na facebooku, sms-ky, telefonáty, ... Bolo to niečo úžasné. Ďakujeme starostovi Romanovi, Zuzke a poslancom za krásne prekvapenie v podobe posedenia na Kolibe Papradno a originálnych darčiekov ako poďakovanie za účinkovanie a reprezentáciu obce v súťaži Zem spieva i za zaplatenie autobusov pre fanú-

šikov. Ďakujem všetkým mojim Podžiarancom, že sme to tak skvele zvládli a našim rodinám za všetku trpezlivosť a podporu. A čo sme ešte stihli? Zaspievali sme si pri stavaní mája, na Deň matiek, niektorí aj na púti na horu Butkov, na Bačovej ceste na Kolibe, natáčali sme do relácie Cyklopotulky pre RTVS, scénu Uherky pre TV 8. Na youtube (<https://www.youtube.com/watch?v=8jtvTS8hUOw&t=6s>) si môžete pozrieť Betlehoncov, ktorých sme pre NOC Bratislava natáčali v roku 2015 v dreveničke Karola Baša na dolnom konci. A opäť sme súťažili. Tento raz na regionálnej súťaži Nositeľia tradícií, kde sme získali zlaté pásmo a priamy postup do krajského kola, ktoré bolo 24. 6. 2018 v rámci jánkových slávností V srdci Javorníkovo. Súťažili aj deti. O ich úspechoch sa píše v inom článku Polazníka.

Dnes na záver namiesto piesne uverejním báseň Zuzky Rusnákovej, dcéry Gašpara Michalíka, ktorú nám napísala po semifinálovom vystúpení:

*Ve snoch mi mvoj otec vraví:
„Napíš do téj fejsbúk správy,
že my na nich myslíme aj sa za nich modlíme.“*

*Poslal by aj esemesku, len má prázdny vaček,
šecí sa mu ľúbili, baby, chlapi,
Máček.*

*A tak:
Podžiarani, Podžiarani, aj tak sa to vraví, užívajce teraz chvíle prevelikéj slávy.*

*Radosc je to pozjerac, často o vás slýchac,
pri to vašem vystúpeňi ňevje človek dýchac.*

*Radujú sa aj v dzedziňe, radujú sa v horách,
ľudzja už len o vás snijú, ňje o nočných morách.*

*Lacce sa vy jako chcece – podľa cěčka, áčka,
hlavňe, že sa pod vrch Žjarom trase retranžačka.“*

Michalíčka – Saniačka

Lenka Jandušíková

ČERIEPKY z Podjavorníka

Lastovičky

Keď malým chlapcom bol som,
ach, Pane, čo už je to liet!
Každý rok krátko po jari
vždy zas a zas
prileteli k nám domov lastovičky
opraviť a polepiť staré hniezda
pod strechami.

To bolo štetotu
na elektrických drôtoch!
To bolo naháňania
nízko nad zemou, keď búrka vi-
sela z oblakov!

V jeden rok odrazu z ničoho nič
neprileteli.

Čakali sme rok, dva, desať ro-
kov...

Viac sa už nikdy nevrátili.
Možno im došli muchy života.
Hniezda pod ostreším navždy
osireli a spustli.

Teraz po rokoch sme lastovičky
my.

Najsťôr sme odleteli do teplých
krajov.

Možno...
v očakávaní lepšieho života,
možno z inej kratochvíle.

Každoročne však

v pojarí či predletí
sa nedočkavo vrátíme domov
do našich hniezd pod strechami,
ktoré sú bez nás opustené
a smutné,
trošinku ich obveseliť dymom
z komína.

Porozprávať sa s mamou, ot-
com či bratom,
ktorí sú tam stále.
V našich srdciach a spomien-
kach.

Poštebotať na elektrických drô-
toch detstva
a ponaháňať sa v spomienkach
mladosti.

Raz aj nám príde ten čas,
keď potom bude teraz.
Keď aj nám dôjdu muchy ži-
vota
a keď už nepriletíme.

Dovtedy však, pokým máme ten
dar,
usilujeme sa tam stále dokola
opravovať a lepiť svoje hniezda
a hľadať tu muchy života,
akoby nešlo o život lastovičí.

J. Trulík

Podžiaranček sa opäť nenechal zahanbiť

Posledný aprílový víkend sa Ze-
mianskych Kostoľanoch konala
krajská postupová súťaž a pre-
hliadka hudobného folklóru detí,
v ktorej sa predstavili aj naše
z DFSk Podžiaranček.

Samuel Klabník si v hre na kon-
covú píšťalku vypískal strieborné
pásmo, duo Petra Tarožiková
a Samuel Klabník si vyspievalo
taktiež strieborné pásmo.

Spevácka skupina zaujala poro-
tu – bolo jej udelené zlaté pásmo,
no do celoštátneho kola sa
jej postúpiť nepodarilo. Získala
však špeciálnu cenu za zacho-
vanie štylotvorných prvkov pap-
radnianskeho spevného preja-
vu, čo sa žiadnej inej speváckej
skupine nepodarilo.

Najväčší úspech však dosiahol
**inštrumentalista Marek Žilín-
čík**. V Podžiarančeku tak máme
ďalšieho finalistu celoštátnej
súťaže hudobného folklóru detí.
Precitenu hrou na koncovú
píšťalku sa mu podarilo postúpiť
priamo do celoštátneho kola sú-
ťaže Vidiečanova Habovka, kto-
ré bolo 16. – 17. júna na Orave.
**Marek Žilínčík získal na celo-
štátnej Vidiečanovej Habovke
bronzové pásmo, a to len po**

polroku hrania na koncovke.
Vďaka patrí aj vedúcim, ktorí
žiakov ZŠ s MŠ Papradno pri-
pravovali – učiteľkám Denise
Macošincovej, Božene Bašovej
a Michalovi Mahútovi, vedúce-
mu inštrumentalistov.
Slová odbornej poroty o zacho-
vávaní autentického spevného
prejavu v Papradne hovoria za
všetko: „Keby to všetci robili tak
ako vy, Slovensko by bolo za-
chránené!“ (dm)

Ľudová izba v KD

V priestoroch kultúrneho
domu vznikla na podnet Jozefa
Sučika Ľudová izba. Ruku
k dielu priložili viacerí – Jozef
Zdurienčík zabezpečil dreve-
ný nábytok, Miroslav Daniška
vyspravil miestnosť, Miroslav
Zdurjenčík a Jozef Burdej
premiestnili radiátor, Vladimír
Hromadík zaviedol elektrinu a
s ostatnými prácami pomohli
verejno-prospešní pracov-
níci. Kapacita tejto izby je 15
ľudí. Kto má záujem, môže si
zajednať túto izbu v M-Bare a
posediť si v príjemnej spo-
ločnosti priateľov a známych.

(dm)

Spomienka na staré časy

V Komjatnom ešte stále sto-
jí chalupa, v ktorej sme kedysi
dávno bačovali. Aj v roku 1959
v máji sme sa tam tiež redikali.
Na tom by nebolo nič čudného,
veď každý rok od mája do októ-
bra sme tam bačovali. Ale v ten
rok som bola už školáčka – cho-
dila som do prvej triedy, a tak
som školský rok musela dokon-
čiť v škole na Podjavorníku. Au-
tobus vtedy ešte nepremával,
tak som premávala do školy na
vlastných nohách. Skratkou cez
Liešcie na Prieslop so školskou
taškou na pleciah. Je to poriad-
ny kopec, preto najsťôr so mnou
išiel tato, ale len raz, aby mi tú
ohromnú skratku ukázal. Potom
som už chodila sama a ani som
sa nebála. Na Prieslope som
sa pridala k žiakom z Grúnika
a Javoričia. Pokračovali sme do
Cisovej, kde boli ďalší žiaci.

Školička bola taká drevená bu-
dova, jednotriedka. V kúte stáli
veľké kačle a v triede skromné
lavice. Školský dvor sa využí-
val ako ihrisko a cez prestávku
to bola oddychová zóna. Pani
učiteľka Žofia Jurčíková bola na
nás dobrá, lebo sme boli posluš-
ní žiaci. Keď sa náhodou našiel
nejaký ten rebel, tak to spravi-
lo zaucho. Vtedy to ešte patrilo
k výchove a nikto sa nestážoval.
Na pani učiteľku mám tie najlep-
šie spomienky. Škoda, že tam
stará škola už nestojí, ale mu-
sela podľahnúť vymoženostiam
doby. Oproti škole bol obchod,
kde bolo všetko, čo vtedy ľudia
potrebovali. Predávali tam aj
kočacie, šumienku a také dobré
napolitánky, sódočku, pelendrek
a keksy Maríny, ktoré dnes už

v žiadnom hypermarkete nepre-
dávajú. Keď začal v roku 1961
jazdiť autobus na Podjavorník,
tak som aj ja zmenila trasu a do
školy som chodila ním. Bol to
veľký pokrok pre všetkých a ľu-
dia si to veľmi vážili.

Ako vyzerala taká redika, to je
už tiež len minulosťou. Na voze
v drevenej debničke chrochtalo
prasiatko. Páčilo sa mu, že sa
vezie a ide na čerstvý vzduch.
Zmena jednoizbového čarku mu
urobí dobre a priberie aj na váhe.
V druhej debničke boli sliepky
s kohútom, ktorý bol rád, že má
svoje družky pod kontrolou. Od
radosti aj zakikírikal. Keď boli
i húsky, z vozu sa ozývalo aj ich
gagotanie. Za vozom spokojne
kráčalo teliatko a radosť z výletu
prejavovalo bučaním. Po jeho
boku išli ovečky, ktoré zvone-
ním liatych a plechových zvon-
cov dávali rytmus správnej re-
diky. Celú túto kolónu uzatváral
vlčiak Bundáš. Cítil povinnosť
za bezpečnú prepravu a občas
na výstrahu zaštekal. Voz ťahali
skúsené kravičky, ktoré prísne
dodržiavali premávku a nikdy
neprekročili rýchlosť voza.

Vtedy autá veľmi nejazdili, tak-
že celých 8 kilometrov bolo
bezpečných a bez výfukových
plynov až do cieľa. Kedysi to tak
bolo, ekologicky sa žilo a všet-
ko, čo sa vypestovalo, bolo bio.
Nedávno som ten chodníček na
Prieslop márne hľadala, všade
samé veľké hory. Otázka, kadiaľ
som to vlastne do tej školy cho-
dila, zostala v korunách krás-
nych, vysokých stromov.

Anna Pavlicová
(rod. Hikaniková)

ZŠ s MŠ Papradno

Aktivity ku Dňu vody a Zeme

Deň vody (22. marec) sme si pripomenuli aj na našej škole. Na I. stupni sa triedy aj žiaci "zahallili" do modrej farby. Nástenky v triedach zobrazovali význam vody, šetrenie pitnou vodou aj na znečistené vodné toky. Triedni učitelia pripravili pre žiakov kvízy, súťaže, hry i pracovné dielne, ktoré informovali o nenahraditeľnosti vody pre život človeka.

Pripomenuli sme si aj Deň Zeme, ktorý sa každoročne slávi 22. apríla. V pondelok 23. apríla 2018 navštívili pracovníci Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici priestory našej školy. Pre žiakov pripravili rôzne náučno-zážitkové aktivity, prostredníctvom ktorých sa žiaci dozvedeli veľa o živote na našej planéte i o potrebe udržať prirodzené ekosystémy pre život. Žiaci I. stupňa prechádzali v skupinkách jednotlivými stanovišťami a s odbornými pracovníčkami múzea sa venovali rôznorodým aktivitám, ktoré im priblížili ochranu prírody spôsobom, pri ktorom sa vzdelávali a zároveň aj zabávali. Pri netradičnej výučbe použili originálne pomôcky a prvky montes-

sori pedagogiky, ktoré umožnili deťom zapojiť súčasne viacero zmyslov – zrak, sluch i hmat. Záver každej vyučovacej hodiny patril obľúbenému experimentu s názvom Vyhynutie dinosaurov. Pomocou jednoduchých pomôcok a potravinárskej chémie si znázornili vážny dosah vesmírnych katastrof na žijúcu faunu. Žiaci II. stupňa sa v úvodnej powerpointovej prezentácii etnologicke múzea dozvedeli o histórii starodávnej techniky plstenia za sucha a za mokra i o jej spojitosti s valaskou kolonizáciou. Po teoretickom úvode nasledovala praktická časť, kde si každý žiak vyrobil vlastné plstené mydlo ako pamiatku na príjemné dopoludnie. **za ZŠ s MŠ dm**

Učíme deti pomáhať druhým

Deň narcisov je jedinečná verejno-prospešná zbierka Ligy proti rakovine a tento rok sa konala už po 22-krát. Ulice miest a obcí v jediný deň v roku – tentokrát 13. apríla - zaplavili žlté narcisy. Každý, kto si narcis pripol na svoj odev, vyjadril týmto gestom podporu a spolupatričnosť s tými, ktorí bojujú s rakovinou. Vhodením dobrovoľného príspevku do pokladničky dobrovoľníkov Dňa narcisov ste pomohli vyzbierať finančné prostriedky na konkrétnu praktickú pomoc onkologickým pacientom a ich rodinám na celom Slovensku. Pripnutím žltého kvietku v Deň narcisov sme spoločne vyslali onkologickým pacientom odkaz, že nie sú vo svojom ochorení sami, že ich boj sa týka nás všetkých a že majú našu podporu. Spoločne sa nám podarilo vyzbierať zatiaľ rekordnú sumu 364 € a 0,34 centov. Všetkým, ktorí prispeli na dobrú vec, veľmi pekne ďakujeme.

Absolventi 9. ročníka ZŠ s MŠ Papradno v šk. roku 2017/2018.

Netradičná angličtina

Aj v tomto roku zavítal na celý jeden týždeň k našim ôsmakom lektor anglického jazyka – 27-ročný Angličan Jack Hopkins. Spočiatku sa odvážili komunikovať s ním len niektorí žiaci, no neskôr, keď im začal rozprávať o svojom živote, cestovaní a spoznávaní nových krajín, sa osmelili aj ostatní. Práve informácia, že pracoval ako vojak na misiách a doteraz navštívil už 30 krajín, ich zaujala. Kládli mu zvedavé otázky, na ktoré ochotne odpovedal. Voľný deň strávili ôsmaci spolu s Jackom a p. učiteľkami anglického jazyka na Kolibe a absolvovali aj prechádzku do Štiavnika, kde si pochutnali na zmrzline. Jack tak spoznal nielen krásy nášho chotára, ale ochutnal aj naše dobroty. Keď sa ho žiaci opýtali, kde na svete sa mu doteraz najviac páčilo, hádajte, čo im odpovedal. Možno k tomu prispelo aj stavenie mája, ktoré bolo preňho, ako on sám povedal, kultúrnym šokom doteraz nepoznaným. Nuž, iný kraj – iný mrav. Nakoniec bolo pre našich ôsmakov ťažké rozlúčiť sa s ním, a tak spolu strávili ešte aj piatkové popoludnie.

Ako hodnotili žiaci anglický týždeň?

- „Naučili sme sa veľa nových slov. Rozprávali sme sa iba po anglicky a museli sme sa dohovoriť sa. Niekedy sme sa do rozumievali rukami aj nohami. Páčil sa nám jeho prístup.“
- „Bol to vynikajúci týždeň, z ktorého som si odniesol veľa zážitkov a skúseností.“
- „Naučil nás, ako treba poskytnúť prvú pomoc, nechal nás, nech si to vyskúšame. My sme ho tiež niečomu priučili.“
- „Nemuseli sme si robiť domáce úlohy, nemuseli sme sa učiť, lebo nás neskúšal.“
- „Bolo to super, rozprávali sme si zábavné, ale aj strašidelné príbehy.“
- „Najlepšie bolo to, že sme sa učili iba angličtinu a žiadne iné predmety sme nemali.“
- „Hovoril veľmi rýchlo, preto mu niekedy bolo ťažké porozumieť.“
- „Veľa sme písali, až nás niekedy boleli ruky.“

Niečo sme im dali my, niečo zase oni nám

V marci sa po veľkej prestávke na školskej chodbe Spojenej školy internátnej v Bytči stretli všetci žiaci a začalo sa školské kolo súťažnej prehliadky Hviezdoslavov Kubín a Bytčiansky slávik. Hneď v úvode sa predstavili deti z DFSk Podžiaranček z Papradna a zaspievali krásne piesne. Ich folklórne vystúpenia sa postupne prelínali celou súťažnou prehliadkou. A veru ani žiaci ŠZŠ Bytča sa nedali zahanbiť. Veľmi pekne recitovali básne i prózu, vyspevovali slovenské ľudové piesne. Svoje recitačné výkony predviedlo spolu 26 detí. Všetkým žiakom a ich učiteľom patrí veľká pochvala.

Oznam pre občanov

Upozorňujeme občanov, aby k nádobám na triedený zber (plasty, sklo, tetrapaky, kovy) neukladali vecia s komunálnym odpadom, ktorý patrí do popolnic. Pokazené mäso či použité dámske hygienické potreby rozhodne na takéto miesta NEPATRIA!

Memoriál Jozefa Vachalíka

Čas neúprosne letí, od smrti Jožka Vachalíka ubehlo 7 rokov. Napriek tomu každý rok sa chceme aspoň na chvíľku zastaviť a zapomínať na nášho dlhoročného funkcionára, ktorý pre futbal v obci urobil neskutočne veľa práce. Tento rok sme pripravili spomienku na 23. júna. Naše pozvanie prijali naši najbližší futbaloví priatelia z Brvnišťa. V rámci športového popoludnia sa odohrali zápasy starých pánov Papradna a Brvnišťa a mužov Papradna a Brvnišťa. Výsledky zápasov nie sú vôbec dôležité. Pekné futbalové momenty boli odmenené častým potleskom. Priaznivú športovú atmosféru doplnil skvelý guláš „od guláš majstrov“ Mira Galka a Fera Hromadíka. Potešila aj tombola, ktorú odovzdal syn Jožka Vachalíka Roman za asistencie Jožkových vnukov Romanka a Miška. Dovoľte, aby som za TJ poďakoval všetkým, ktorí ste sa zúčastnili tejto spomienky. Jozef si to za svoju prácu zaslúži. **Stanislav Lališ**

Konečná tabuľka VI. ligy

1.Podmanín	26	21	2	3	71:25	65
2.Kvašov	26	18	2	6	82:33	56
3.Košeca	26	17	2	7	80:21	53
4.Jasenica	26	15	2	9	51:33	47
5. H.Poruba	26	13	5	8	62:42	44
6.D.Kočkovce	26	12	4	10	47:55	40
7.Bolešov	26	12	3	11	36:35	39
8.Tuchyňa	26	10	5	11	57:55	35
9.Streženice	26	9	6	11	43:43	33
10.K.Podhradie	26	10	2	14	47:64	32
11.Papradno	26	9	3	14	53:51	30
12.Udiča	26	5	5	16	27:69	20
13.Lysá	26	3	7	16	31:85	16
14.Dulov	26	3	2	21	13:107	11

Konečná tabuľka IV. ligy

žiaci U-15						
1.Udiča	18	16	2	0	87:11	50
2.Domaniža	18	14	2	2	116:25	44
3.Sverepec	18	14	1	3	72:28	43
4.Papradno	18	10	1	7	64:51	31
5.D.Mariková	18	7	3	8	47:44	24
6.Jasenica	18	5	2	11	34:56	17
7.Pružina	18	5	1	12	25:53	16
8.D.Kočkovce	18	4	4	10	36:71	16
9.Plevník	18	4	0	14	30:81	12
10.Prečín	18	3	0	15	27:118	9

Turisti z Papradna obnovili oddychové miesta na Podjavorníku

Tohtoročná jarná brigáda turistov bola zameraná okrem zbierania odpadu a čistenia ohnísk v našich Javorníkoch aj na opravu poseďenia na oddychových miestach pri stavničkách na Podjavorníku. Brigádnikov prišlo neúrekom, a tak stihli natrieť aj autobusovú zastávku. Z turistických výletov bol vydarený najmä výstup na Manín a potulky po Slovenskom raji. Jedna skupina zdolala v Slovenskom raji trasu: Píla Piecky – Glacká cesta – Vtáčí hrb – Podlesok a druhá skupina trasu Veľký sokol.

Deň pre deti v Papradne sa vydaril

Oslava Medzinárodného dňa detí v Papradne sa prvýkrát konala v centre obce. Podujatie určené nielen pre deti, ale celé rodiny spojilo organizácie a dobrovoľné zložky s jasným cieľom – usporiadať pre ne deň plný hier, zábavy, zážitkov a aj poučení.

Obec v spolupráci so základnou školou s materskou školou, dobrovoľnými hasičmi a turistami obce Papradno v tomto roku premiérovovo pripravili počas prvej júnovej nedele pre deti popoludnie plné súťaží, zábavy a aj napätia. Deti si mohli vyskúšať rôzne hry a súťaže, pozrieť si veselé divadielko, ukážky práce s policajnými psami i hasenie požiaru dobrovoľnými hasičmi. Nechýbala ani jazda na koníkoch, nafukovacia atrakcia či maľovanie na tvár. Významnou súčasťou dňa bolo aj stanovište, ktoré si pripravili siedmci pod vedením svojej učiteľky chémie Lenky Jandušíkovej. Išlo o prezentáciu výsledkov ich bádania a zisťovania v oblasti recyklácie a triedenia odpadu v Papradne a okolitých obciach. Deti tam museli správne vhodiť odpad do košov na triedený zber. – Vybrala som si tému recyklovanie aj z hľadiska toho, že sama som chcela viesť viac, a myslím, že keď začneme u menších detí, tak to má väčší význam. Deti vedeli odpad správne triediť. Triedenie zaujalo viac mladšie ako staršie deti. Tie to síce vedeli lepšie, ale menšie vhadzovanie odpadu viac bavilo, - zhodnotila úspech náučného stanovišta Lenka. Deň detí prilákal veľa malých návštevníkov, ich rodičov, starých rodičov i známych, a preto premiérové podujatie bude mať v ďalšom roku svoje pokračovanie.

Šatne aj ihrisko v novom šate

Jarná časť futbalovej sezóny začala na našej pôde v tomto roku o trošku neskôr z dôvodu rekonštrukcie šatní a ihriska. Ako môžete vidieť, stálo za to počkať si. Do tímu mužov sa vrátili bývalí dorastenci Roman Jeleník a Boris Bulík. Vo výsledkových tabuľkách mužom patrí 11. miesto a žiakom 4. miesto. Spomedzi žiakov vynikal kanonier Rudolf Cabadaj, ktorému sa podarilo nastrieť až 24 gólov. Ak sa nazbiera dostatočný počet hráčov ochotných hrať futbal za TJ Žiar Papradno, uvidíme na jeseň opäť aj tím dorastencov.

(dm)

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing.Věra Lališová, e-mail: viera.lalisova@csspapradno.sk, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, Mgr. Petra Mikytová, Mgr. Margita Bulíková. e-mail: papradno@papradno.sk. **Priprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolené Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg.číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.